

دادپـرواړی و نیشتمـان لای نـلبـر کام ... نویښی: ئاسـ خالیـد

لـ و سـردـمـی کـ ئایدیالـجیست و شـځـنیستـکان نیشتمانیان خستـ
پـش هـموشتـک و داوایانـدـکرد قوربانی بـ هـموو شتـک بدرتـ
لـ پـناویدا ئـوـی کـئـوان بـ قـدـری کـتایان دادـنا و وـکـ خـاـ
جیاکردنـوـی نـوان مرـځـکانی سـر گـی زـوی بـ یاندـوانی بـسـر
رـگـز و نـتـوـکاندا. نـلبـر کام دت و بـدـنگی بـرز دتـ
دادپـرواړی و ئازادی بـر لـ نیشتمان و خوازیاری ئـوـی کـ
بتوانت هـردوکیانی بـیـکـوـ خـش بوـت کاتـک نام دـنوسـت بـ
هاوـ ئـلمانـیـکـی لـ ماوـی جـنگی جیهانی دوـمـدا. کام پـی وایـ
فـرـنـسـیـکان بـسـر خـیـاندا زاـبـوون بـرلـوـی بتوانن دژایـتی
داگیرکاری ئـمانـیـ نازی بـکن و ئـوان دـبـوایـ هـموو بـها
ئینسانـیـکان بـکن نـ قوربانی تاوـک بـر هـسـتی بـکن . ئـو لـ
نامـکانـیدا دـنوسـت “دـبـت قبولی ئـو بـکن یـن هـموو شت لـدـست
بدیـن لـ کاتـکـدا کـ خـشـختیمان خـشـبوـت و بـ ئـستـمی بزانیـن شـ
بـکن لـ کاتـکـدا رقمان لـ شـبـت و بـر و ویرانی برـن و بیرـکـی
شارستانـیـتی باـمان هـبـت”.

کام لـهاوـکـی جیا ئـبـتـوـ کـ بیرـکـی نازی لـ مـشکـیدا بوو و
باوړی و ابوو کـ ئـلمانـیا مـزنـ. ئـو پـی دتـ کـ مـزنی رـنگـ
خوـن و درـبـت. ئـو هـمیشـ لـو دـترسا لاسایی نازیـکان بـکنـو و
بـها ئینسانـیـکان بـلاوـ بنـن بـ شتـک کـ رـنگـ مرـځـکان لـیـکـ
دابـرـنـت و ئیتر هیچ بوارک نـمـنیت بـ ناشتی و ئارامی و پـکـو
ژیانی نـوان مرـځـکان. هاوـ ئـلمانـیـکـی پـی دتـ کـ تـ وـاـتی
خـت خـشناوـت کـ ئـمـ بـ ماوـیـکی زـر لـدـی کامـدا ئـمـنـتـو و
ئازاری ئـدات چونکـ ئـو مرـځ و دادپـرواړی و ئازادی دـخستـ پـش
نیشتمان. ئـو دـیـگـووت “خـشـویستی وـات لـلـی فـرا هـمـکردنی
دادپـرواړی و راستی و هیواو کـشـش لـ پـناوو ئـوـی کـ خـشمانـدـوـت
دـبـت نـک خـشـویستی کوـرانـی مرـځ بـ تـنها هاورـگـز و
هانیشتمانی خـی”.

نازی نـتـوـ پـرست هـمووشـکی خستـ پـناو بیرـکـی خـی بـ رـگـز و
نیشتمان و تـنانـت خداوـند و ئاینیشی بـکارهـنا بـ ئـوـی پـاـپـشتی

لښو بیرکځی بکات. کام ټی دښوټ و دښوټ “نښو ځواداتان ناچار کرد ټرگری لښ کوشتار بکات”. لښگل نښوټی لښ کاتی شښدا هاوسښی ټ نیشتمان و هاو نیشتمانی ټ هښدښت و لښ هښموو چاوښدښت ټو چښندن هښست بکن و بیربکنښو، ټلام ټ کام نښم و انښوو چونک کښسانک هښ باوښریان وای کښ مرښقان ټ دادپښروی رزگاردښکرښ نښوټک ټ خوښنښښی. لای کام نښوښوپای نازاد یخواز لښو شښو ټ سښرکښو تویی دښتښدښر لښوټی ټ رگریکردن لښ نازادی و مرښق. نښو ټ هاوټ نښلمانیکځی نښوټ “گوښزار و کښترښکان و جوتیار و کښلگښکان نښو دښردښخن کښ شتگښلک هښ لښ خوښندان و ناکښت بیانخنکښت”.

نښو باشی نښیزانی کښ قبوښکردنی دښان وکښ ژښهرځواردنښکځی سوکرات نښوو چونک نښمځی دوا ییان ځی هښیښژارد ټسښر ترس لښمښرگ و دښربښدښریدا و نښو دښانځی نښوانیش ټ تنها مښسښلځی کاتبوو تاوښکو فښرښسی و نښوښوپای نازاد یخواز گښشتن نښو بیرکځی ټ شښو دژوښستانښو مانای ټ رگریکردنښو لښوټی رښژکښ ناشتی سښردښکښوټ و ټها نښسانیکښکان سښرلښنو ټ باودښبنښو ټ نښو نښتښو کانداهښرچښندن نښو ش قوربانی زښری ویست و خوښنی زښری لښپښناودا رښزا. لای کام دښان ترسښکی نښو. نښو جښلادو داگیرکښرانبوون لښ هیواو نښومځدی قوربانیکښکان دښترسان چونک لای نښوان روناکی ماوو روناکی سښرلښنو زیندووونښو و ژیانکردن. نښو شښو ترنسکبوو چونک سځی لښ ژیان دښکردوښو مښحکومی دښکرد. نښو دښینوسی “نښو و نښیکی ناشیرنتان سښبارت ټ نښم ټ جیهاندا و خراپترین نازارچښشتن نښو بوو کښ نښوټان دښشواند کښ نښم ځشمان دښویست” ټگومان نښو ش ناشتی بوو.

هښمیش کینښو توندوتیژی ټهودښیی و نښوټی کښ نازاردښگښیښت ټ هښزی داهښنښرانځی مرښق ودووریدښخاتښو لښ ځشویستنی جوانیکښکان. نښو جوانیانځی کښ جښخت لښژیان دښکښنو و نښک رښتی بکنښو. ټلای کام شښو نښم هښروابوو. نښو جښنگی رښتدښکردوښو چونک دښیزانی ټهودښی و رق و کینښ لښدښکات و نښوشښانښش زښربښیان ټ هښی رښگښرپښرستی و ټمښزنکردنی نښتښو کښ ټسښر یښکیدا ټرپادښبوون. هښرگیز رازی نښو ټ پاساو هښناو ټ کوشتن لښژښر هښی کښدابت چونک لای نښو ژیان و ځشبښختی دووشت بوون ټ رگریان لښ بوونی یښکتر دښکرد. نښو دښیگووت “ځشبښختی باشتترین سښرکښوتنښ دژ ټو قښدښری ټ سښرماندا سښپښراو”. باوښری ټ سښرکښشیکردن بوو ټ ژیانښو لښپښناو مرښق و ټختښوښریکښیدا وکښ چښن پښمیسښس لښ

په ناو مرغه سړك شكيكرد به دزینی ټاگر له خداوېندېكان بهی و
قبولې سزای خې كرد كې به همیشې داكان بهن جگړې له هې ناو
دربېنن كا تېك به شاخ كېوې به سرا بوېوې.